

LA VEU DE CALONGE

SUBSCRIPCIO ANYAL	
Calonge.	2'40
Fora	3'50
Estranger	5'00
Protectors	5'00
Número solt: 20 cèntims	

P E R I Ó D I C I N D E P E N D E N T

Dels articles en són responsables llurs autors.—No es retornen els originals.

Redacció i Administració: Pl. República, 13 - Telèfon 6
Director: JOSEP MARGARIT

ANUNCIS A PREUS CONVENCIONALS

PANORAMA

Lamento fonament, el que no hagi tingut de modificar en el més mínim, el criteri que tinc format del palpitant problema de l'assumpte Escoles. Ans al contrari, tinc que aferrar-m'hi més i subratllar la gran equivocació que implica el portar la cosa fins a l'extrem en què s'ha portat.

M'estranya que estant en les mans en què està, s'obri amb tanta torpesa. Em fa pensar en si és torpesa estudiada, en qual cas la repulsa més severa seria poca o bé, si realment no s'hi veu més i aquesta curtesa de visió ja es vagi d'entrançar en entrançar.

De cap de les maneres s'havia de voler anar a la suspensió del plebiscit ja autoritzat. I no s'hi havia de voler anar, per una raó: que en lloc de constituir un triomf pels qui el demanaven, ha estat la derrota més sèria que hagin pogut tenir. Ha estat una derrota subscripta pels mateixos patrocinats. Cosa insòlita per prevista i que els ha acabat de desautoritzar davant el poble. Del poble que els segueix a ells i del poble que els hi està en contra. D'aquest per sapigut i d'aquell per tenir la ineludible obligació de pensar.

És del més elemental sentit comú que les situacions de violència no afavoreixen a ningú. S'estableixen muntanyes allà on no n'hi han i la feina és després per aplanar-les. No hauria estat més senzill seguir les petjades que ja estaven establertes? I si es creia que el camí era equivocacat, no era més fàcil discutir-lo bonament que no de la manera que s'ha fet? És un error de tàctica de lamentables conseqüències i de difícil solució, perquè ara ha de trascendir forçosament al gran públic i a plena llum i abans, sense excitació de passions, sense voler dir que es fes amagat, no hauria estat precís dir el que ara és imprescindible exposar. I és imprescindible perquè no es pot silenciar la indocumentació de bulto que s'ha fet circular.

Mentrestant s'està entretenant un assumpte que és de capital importància per a Calonge. Una vegada més, l'egoïsme dels homes s'imposa al bé comú. No importa que els infants tinguin d'assistir a uns edificis ruïnosos i per tant perillosos i sense cap mena de comoditats, per tal de que suri aquesta a altra tendència. I no importa que pugui perdre's això o allò per tal que quedi satisfeta aquesta o altra banalitat. No importa que puguem tenir els menesterosos entre nosaltres o lluny de nosaltres. No és res. No és res, que la Cultura en surti destroçada i ni és res, que la Caritat estigui atesa com clama la civilització que tant ens envaneix. Són coses minúscules davant l'esperit de casta.

No és així com creixen els pobles. Aquestes menudències ignorants els enfonsa. Calonge mancat de feina i vigilat per la misèria no pot ni deu entretenir-se en semblants torneigs. Calonge té l'obligació de deixar de banda les rancúnies internes i prendre el camí dels pobles puixants. És sols així com es deu fer la política; una política moral i austera, no aquesta que ens rebaixa i dona petita mostra de nostra il·lustració. Els camins hi ha que saber desbrossar-los, apartar el que pot barrar el pas i amb voluntat i consciència esbrinar el que és bé i és mal.

No som els homes els que manem encara que ho sembli. És el bé comú, el de la col·lectivitat el que deu guiar-nos. Si és necessari lessionar interessos, per molt respectables que siguin, si aquests han d'ésser en benefici de tots, deuen sacrificar-se, puix del sacrifici en surt el bé comú fins per als mateixos sacrificats.

I aquest problema Escoles no és, en últim terme, més que una pugna d'interessos. Els uns per ben entesos i altres per no ésser-ho tant. Entenem que, parlant amb la «veritat del pensament» i amb el «fons de la consciència» aviat s'estaria entès. Perquè doncs, complicar les coses? Aquesta complicació està a les mans de tots desfer-la. Perquè no posar els mitjans perquè així sigui?

Les nacions corren a passes de gegant a una fonda transformació social. Els ídols d'avui seran les desferres de demà. És necessari un apostolat perquè la pendent no sigui tant brusca. Gradualment deu arribar-se a la fi. Les conductes poden fer la suavitat de la transformació; segons com s'obri aquesta pot ésser fatal com tants exemples ens ofereix la Història...

FERRAN VIGIA

Sr. Director de La Veu de Calonge

Molt Sr. meu: Em plau dirigir-li aquestes quatre ratlles per si té a bé inserir-les en el periòdic que dirigeix, per haver notat amb el meu humil criteri que la independència del periòdic s'ha trencat, puix el nombre passat tenia moltes paraules de crítica per l'actual Ajuntament que encara no havia començat a actuar, i amb el text dels catorze nombres anteriors que n'havia publicat dit periòdic, no tingué un mot de crítica contra l'Ajuntament passat, després d'ésser moltes les coses que es podien censurar, si el sentit d'independència del periòdic i mires en bé del poble haguessin sigut certes. Proves, sols una: La nova contracta de la llum amb l'Energia Elèctrica de Catalunya, per a posar vint-i-dos focus i portar la llum a Sant Daniel ens ha costat aproximadament la friolera de 3.500 pessetes augmentades a l'antic pressupost anyal i cedir la línia qual valor de la mateixa desconeixem, «encara que digueren que dita línia estava en males condicions i tenia que reparar-se». Però el poble ja ha pogut veure aon ha sigut la reparació, doncs amb aquest sol fet que porta una pèrdua al poble tant moral com material, no va tenir «La Veu de Calonge» ni un sol petit mot de comentari.

Més, ara amb l'actual Comissió Gestora en funcions pròpies d'un Ajuntament popular, no li manquen temes de crítica, més que això, de censura en quasi quants articles surten a la llum en dit periòdic, malgrat no volguer reconèixer d'un modo imparcial que els homes que avui la constitueixen, poden tenir i tenen facultats mentals i sentiments patriòtics per poguer portar l'administració del poble tant bona com podien fer-ho els antecessors. Serà per ésser antidemocràtic i antiliberal com diuen els que desconeixen el que és llibertat i democràcia?—Puix aquests, contra els

que no pensen com ells li descarregarien la caixa dels trons i si es tigués a les seves mans fins el privarien de l'aire que respira.—I visca la llibertat, la democràcia i la justícia!! a la seva manera.—A la meua, en dic: Despotisme i tirania!!

No dubto que la direcció del periòdic me permetrà, dintre aquestes lletres dirigir unes paraules als lectors i poble en general per desfer les males intencions que alguns propaguen referent a la construcció d'escoles a Calonge.

Sabem nosaltres, i saben tots els que simpatitzen amb la compra del Convent que amb aquest projecte que s'insisteix portar a la pràctica s'infringeix la Llei; doncs ja que una sola protesta dirigida al Ministeri d'Instrucció Pública ho tira tot a terra. ¡Manera d'evitar-ho! Jo com a simple gestor, crec que lo pràctic seria anar a una conciliació, amb una representació de cada un dels dits projectes, i que des d'aquest instant m'ofereixo per portar-ho als meus companys si s'acceptava; i d'acord treballar per la compra dels terrenys edequats lo mateix aquí que a Sant Antoni, sol·licitar el traspàs del crèdit concedit per part de l'Estat, i seguidament a la construcció de dites escoles, sempre d'acord amb una Comissió encarregada de dits treballs composta d'ambdues parts.

Això és per demostrar l'urgència i l'interès que tinc per l'edificació de dites escoles.

Anticipant-li les gràcies resta a les seves ordres son affm amic i s. s.

PERE CLARA

Passat per la Censura

Modernisme

FENT FANTASIA

El modernisme, si bé es mira, no és més que una antiguitat que torna a reviure.

L'últim model de trajo *dernier crit*, el que cada dia està més en ús, és el que portaren uns anys enrera Adan i Eva en el paradís.

Els costosos i luxosos abrics de pells no és més que una imitació dels usats pels habitants de l'edat de pedra.

Molt probable que per allà el temps de les graanotes amb sabre es cantés ja *Rocío* i *Maria de la O*.

També és de suposar que en temps antics quan encara no es construïen escoles, els nois forçosament tenien que donar les classes a l'aire lliure, ¿no? entremig de les roques o sota un pi per exemple. Doncs atinent-nos a això, ja tenim el problema, tant i tant temps matxacat en vies de bona solució.

¡Visca el modernisme i avant tot-hom. Ell ve a portar la pau entre nosaltres ben aplicat a l'assumpte que ens interessa. Ja estem tots d'acord! Ja no és necessari fer escoles.

I pensar que fins avui no havia vingut a mi aquest enllumenament de la meua pensa.

Bé a ésser com el crit de *Eureka* d'Arquímedes.

Implantar el nou mètode és posar-nos a la davantera de tot el món civilitzat, doncs els primers països vindran a Calonge a admirar la nostra obra, la més moderna en aquesta matèria.

¡Acostumar-nos a la plena naturalesa! Els dies de sol fort sota unes alines el senyor mestre ratllant el sòl amb un bastonet ens demostrarà la marxa del sistema planetari; en els dies de pluja una de tantes coves o cavernes ens oferirà el seu redós bo i escoltant del Sr. Mestre unes lliçons d'Història Natural sobre la vida dels taups i formigues.

No cal donar més exemples de les mil ventatjes que portarà el nou sistema d'ensenyament i més quan aquest modernisme acaba lluites i rivalitats en que estem presos tots plegats, arribant a reconciliar-nos tal com Déu mana.

Fora l'antiguitat i visca el modernisme! No hi ha dubte que aquest ha de donar resultats sorprendents, meravellosos... a no ésser que al final acabem per menjar herbes i córrer despullats pels boscos.

CLARIÓ

Reportatge interessant

Entrat que vaig ésser l'altre dia de compres a l'estanc, després d'haver demanat preu de varis objectes, vaig quedar-me amb una capsa de cerilles de cinc d'aquelles que a vegades s'encenen (m'agrada sempre protegir la indústria nacional i l'Arrendatària no ho ha tingut mai en compte, perquè diferentment me les donarien de franc), doncs deia una capsa de cinc perquè les de deu pesen massa.

En paga de tot el gasto allaigo aquelles dues pessetes que fa tant temps tenia guardades, ja que ningú les volia total perquè tenien mal sò i no eren de plata. Però aquell dia estava de sort; i tant distret sortia per la porta (que segons en quins casos ja és estar de sort) amb el canvi a la ma deliberant en quina de les vint-i-quatre butxaques estaria més segur, quan ¡xafi em trobo amb una sabata sota el meu peu. Això no hauria estat res de mal a no ésser que dins la sabata s'hi trobava un peu i unit a aquest una persona i amb un geni més dolent que un mal de tripes, segons vaig distingir quan va girar-se amb els punys enlaire i bufant com un harmòni.

Jo sóc molt valent, mal m'està el dir-ho, però segons quins moments cal esperar resignat les flaqueses i molèsties del pròxim.

Més sorpresa de sorpreses! En lloc de posar-me les mans al cap i encara closes, noto que em dona una forta abraçada i d'aquella una altra tot i dient:—Però si és En Clarió! El gran Clarió, l'insuperable, l'inigualable, l'immillorable...

—Senyor—dic jo—vostè en confon; sóc En Clarió, sí, però vostè diu masses coses de més; podria suprimir l'immillorable—dic jo tot i fent-li el saludo—. Però quan poso la ma al cap no trobo el capell. Es clar si encara el tinc dins la capsa de cal barretaire!

—No hi ha qui el confongui. Si cada dia els periòdics del meu país li posen el seu retrat a primera plana i quan arriba LA VEU DE CALONGE els indígenes el roben de mans dels

venedors sols per veure els seus treballs.

—Això no té res d'estrany; l'altre dia aquí varen acabar també un autor; no en faci cas; ¡pobra gent! Però vostè és de l'Abissínia?

—No, senyor; sóc anglès i millor dit de Londres; no sé si sap on cau això, però bastant lluny d'aquí. Per cert que he tingut els meus treballs per a trobar en el mapa aquest poble de Calonge.

—Es clar, mirat del seu país hi ha la «Ganga» que els tapa la vista.

—Seria això. Doncs parlant de tot, li diré que he vingut sols per veure'l i fer-li una interviú. Sort que vostè ha estat la primera persona amb qui he entrat en contacte.

—I tant—vostè dirà,

—En primer lloc, ¿què hi ha de l'assumepte escoltes?

—¡Bal res; ditxós assumepte; ni cal parlar-ne; digui al seu periòdic que ja no ens interessa; altres coses hi ha de més importància per parlar-ne.

—Què diu? I jo que em pensava...

—No. Va equivocat com hi anàvem nosaltres primer. No veu també que un cop fetes tampoc podríem omplernar-les? Per ara ja n'hi ha prou amb les que tenim. Es veritat que quasi no s'hi pot viure a dins, però tancant les classes durant els sis mesos de calor i els sis de fred, encara poden servir-nos temps i al mateix temps farem economies al poble.

—I jo que havia vingut pensant omplernar mitja dotzena de planes del meu periòdic.

—Ja li dic mister; perdoni i fins un altre dia. Passi-ho bé... *Good die!*

CLARIÓ

En Cisco i la Pona

—Hola Cisco. Que tal? Com et trobes? Bé, eh? Si t'ho conec amb la cara I jo que m'en alegro. Home, jo almenys diria gràcies com ho fa la gent ben educada.

—Però, d'on treus tanta xerrameca? Si encara no m'has deixat obrir la boca per llençar la primera síl·laba de la primera paraula. Vens molt arriada avui. Què et passa?

—Què no t'has enterat de que ens asfaltaran la carretera?...

—Prou.

—I d'altres coses.

—He dit que prou. Mira Pona, dels assumeptes aquests, ni una paraula més. Ja n'estic lo suficient enterat de com marxen les coses allà a Gelonca. I que ho sé de bona font.

—No tant bé com jo.

—Te dic que sí. Al fi i al cap tu no fas altra cosa que les cotorres que diuen el que els hi fan dir, i no t'ofenguis.

—Es pot sapiguer qui és aquest model de ciutadà que t'ha il·lustrat d'aquesta manera? No serà cap President de Ministres, suposo.

—No és cap President de Minis-

tres però sí és una persona de molt crèdit.

—Si ens porta la contra no pot ésser de crèdit, ni solvent, ni podria governar democràticament, Qui és aquesta persona?

—T'empenyes en sapiguer-ho? Doncs, és la Quica.

—Has dit la Quica?

—Sí, sí, la Quica. Ahir va venir expressament per posar-me al corrent de tot. I jo que vaig estimar-li en gran manera, perquè ara sé certament com marxa tot. Assumepte escoltes, l'urbanització tant desinteressada que estan fent, la qüestió del llumenament sens cap mena de partidisme, en fi, com queestic enterat de tot crec està en el meu dret defugir tota conversa en aquest sentit. Amb això Pona, espero hauràs pres nota de les meves manifestacions esperant de la teva benevolència em faràs la mercè de no obligar-me a reptar-te cap mes vegada. Anem a lo altre. Com estem de noves... de les altres?

—Mirate-la de Quica. Deixeme-la venir. Pel que he comprès s'haurà

explicat. I això que li diuen Mai-parla.

Rediantre, si arribés a parlar, a les converses hauria d'anar-hi acompanyada d'un *mundo*.

—Apa, que hi ha de nou. No s'ha arreglat allò de la vaga encara?

—Què vols dir?

—La vaga de *los brazos caídos*.

—Vet-aquí el que t'interessa.

—I doncs, que no és el més bonic?

—Que *Les huelgas*?

—No. La solució d'aquesta mena de vagues.

—Mireu qui parla. L'interessen les solucions, i ell és el primer en posar-hi trabes. Quantes vegades t'he dit que nosaltres dos podríem donar l'exemple, tantes altres vegades han anat acompanyades de negatives teves.

—Bueno Pona, bueno. No comencis que el que és per ara em trobo no diré com el peix a l'aigua però sí com el gall dins al graner. Vinguem endevinalles.

—Mira-Cisco, no sé el que et faria.

—No t'escarrassis Pona. Jo sí que sé el que em faries. Endevinalles. Vinguem endevinalles.

—Aquí en va una.

Conec a un jove elegant molt entès en instrucció que és sant de sa devoció l'ensenyar, jo crec, pagant. Amb l'agricultura a voltes el trobem també enfeinat i entre els camps, la veritat, d'hores en passarà moltes.

—Oh! L'agricultural. Bellesa natural.... etc. etc.

—T'expliques com un llibre sense fulls.

—Qui són els dos?

—Tant sols et diré el nom d'ella. I encara a cau d'orella.

—T'ha sortit rodó.

—Que vols dir?

—El vers home, el vers.

—Acosta l'orella i calla.

—Ah, ja! Oh! Això es allò que diuen que al pot petit hi ha la bona confitura. Qui és aquest felix mortal?

—Té dit que el rumiessis.

—Es d'ací o de fora?

—De fora.

—Valga'm Déu, i quines deixes es fan pel poble.

—Sembla que et mou això. Però

minyó no es féu la mel per la boca d'ases.

—I en Cisco que torna a la realitat, diu.—Què més portes?

Aquesta altra.

Recordes la Francisqueta

que fa poc et vaig parlar?

L'assumpte ha posat en clar

—Amb el de les ulleres?

—Cà.

Amb un jovenet del barri

lluny l'intenció de l'agravi

en direm sap estimar.

—Digues que al poble continuen les vagues.

—Començant per tú.

—No fem bromes, Pona.

—Ès que parlo en seriò.

—Precisament perquè veig que parles en serio, dic que no fem bromes.

—No deus portar molta pressa avui.

—Sí que en porto. Què és molt tard potser?

—No; en tot cas de jorn. Perquè encara no ha focat la una.

—Com dius? Desvarieges o que fas?

—No; Pona. Mira, falten cinc minuts per dos quarts i mitg d'una.

—Ai pobre de mi. Diu la Pona i agafant dos cistells surt escapada, però en Cisco s'adona que se n'ha descuidat un i amb tota la calma surt i crida.—Pona, que et descuides un cistell.

—I t'ot seguit se sent a ella que va vinguent tot dient.

—Només faltava aquesta. Són els ous d'En Llorençó. M'ha dit si volia vendrels-hi.

—Caramba Pona. Això es assumpte delicat. Quin descuít tenies.

—Pots tornar a dir-ho. Adeu.

—A reveure.

X.

Coses per fixar-s'hi

Hem arribat a un temps que ningú es fia de ningú.

Fins no fa gaires dies al fer-se un pregó anunciant no recordo quin article que es posava a la venda, trobo

un amic meu que corria tot esbufegant i jo que li pregunto: A on vas tant depressa?

—A veure si atrapo al pregoner— em respón ell.

I això, què t'ha fet alguna malifeta?

—Ca home, és que vull assegurar-me per ell mateix i sota paraula d'honor del que pregona.

—Però, vols dir que no es pot creure el que pregona?

—Oh ja veuràs, un va escamat. Com que l'altre dia en féu un anunciant el plebiscit i l'endemà tingué de fer-ne un altre desmentint aquell i com que també en la setmana que devia celebrar se aquell es pregona que «gràcies a l'activitat desplegada per l'actual Ajuntament, s'havia lograt l'enquitranat de la carretera de Calonge a l'Encreuament» i ara m'acaben de dir que, segons sembla, no és cert i que fins l'Alcalde ho corroborà en plena sessió, dient que «hi havia necessitat de fer treballs per lograr l'enquitranat», és per això que vull mirar d'atrapar-lo perquè m'asseguri si el que pregona és veritat.

Al sentir aquestes raons, vaig quedar de pedra.

Del pa, pa i del vi, vi

Seria sensible que els lectors d'aquest periòdic i principalment els que viuen fora del poble, siguessin enganyats com infants, per mitjà d'articles extremadament tendenciosos, de les coses que passen a Calonge.

I això és el que pretenen alguns col·laboradors per a desprestigiar una altra part que no és del seu color.

Les coses en son lloc. I abans de llençar un escrit recomano que l'autor o autors tinguin cura d'ajustar-se a la veritat o bé donaran a entendre que no tenen prou comprensió per capir les coses o que tenen necessitat de la mentida per a fer-se seva l'opinió.

Em refereixo, primer: als articles

del Sr. Clarió que pretén amb insistència fer creure que l'actual Ajuntament no vol construir escoles, pel sol fet d'oposar-se al projecte de l'anterior; i això és completament fals.

L'interès en fer escoles, el tenen tant o més que els anteriors; el que no volen és agreujar el poble i si, fer les coses de llei.

La campanya ha d'ésser feta amb més noblesa. El Sr. Clarió sap molt bé que és necessari fer escoles i que tothom sent aquesta necessitat i que l'actual Ajuntament també treballa per aquest fi i que sols els de l'Ajuntament passat parlen de què els d'ara no volen escoles. D'on ho han tret? En què es fonamenten? Perquè ho diuen? Perquè aquesta tendència del Sr. Clarió en fer-ho creure així?

Em refereixo, segon: a l'últim paràgraf del solt «Coses per fixar-s'hi» que intenta fer creure que l'enquitrantament de la carretera de l'Encreuament a Calonge no és aprovat i diu que l'Alcalde ho manifestà en plena sessió. I això no és cert. Demano més comprensió als qui van a escoltar les sessions. Ço que digué el Sr. Alcalde fou que «tinguent ja la promesa certa de la referida millora per efectuar-se per la propera primavera, seria necessari fer els treballs per tal de què es portés a cap el més prompte possible», és a dir procurar que aquesta millora fos realitzada abans del temps senyalat. I senyors, jo crec que no és pas el mateix i que realment són «coses per fixar-s'hi» i trametre les amb tot verisme.

I, per últim, em refereixo al meu article del nombre passat «Pà del dia» al que em ratifico i poso en clar, pels senyors que hagin pogut confondre's, que parlo del nombre més o menys crescut, de nois i noies que *assisteixen* a les Escoles Nacionals. Naturalment a l'esmentar el cens escolar, degut tal volta a la meva poca perícia en escriure, alguns lectors han cregut que intentava empetitir-lo i recomano que no es confongui el cens escolar que comprèn tots els nois i noies del poble des de 3 a 14 anys, amb els que *assisteixen* a les Escoles Nacionals.

La diferència és gran.

ARMAND JALEO

Estadística matemàtica

Tenim que notificar als estimats llegidors d'aquesta revista una gran ocurrència. Fa ja almenys tres mil anys i quinze segons que guardem una gran pila (tres mm.³) de peces de deu cèntims (franceses) per a repartir d'una manera força compromesa entre els amants de la cultura.

Es tracta de posar a prova les intel·ligències matemàtiques, o amb predisposició per la ciència del càlcul, de la nostra joventut estudiosa.

Les esmentades peces de deu es repartiran entre els tres nois de menys de vint anys i tres minuts que encertin i raonin el mètode per a resoldre el problema següent amb més aproximació del que s'ha fet fins ara.

«QUIN ÉS EL MÈTODE MÉS EXACTE PER TROBAR EL NOMBRE DE NOIS I NOIES QUE REBEN INSTRUCCIÓ EN ELS QUATRE CENTRES D'ENSENYAMENT QUE FUNCIONEN EN EL CASC D'AQUESTA VILA?»

Les solucions es poden presentar a les oficines tècniques d'aquesta Redacció dintre d'un envelop amb un lema; en altre, per separat i lacrat, el mateix lema i dintre el nom del concursant.

Com ja els savis de l'antiguitat resolgueren el mateix problema amb força error, volem estalviar als mandrosos el treball de copiar, puix no guanyarien cap premi. Ademés, volem donar el camí que s'ha de seguir per poder disfrutar de la pila de cèntims que ens sobren i hem de repartir.

Els raonaments han d'ésser semblants als següents, que proven ben clar i català que les matemàtiques no enganyen a ningú ni fallen amb els seus procediments.

I. Pitàgores, que visqué del 470 al 569 abans de la nostra era, va dir poc més o menys:

«Si vols saber el nombre de nois i noies que *reben instrucció a les classes de Calonge*, construeix un triangle rectangle i cerca la seva àrea, en el cas que tingui 3, 4 i 5 m.

en els costats; quadra els costats i suma els m₂ que resulten, que són equivalents al nombre d'alumnes d'ambdós sexes. Això li donà al gran savi el resultat 56 m₂=56 nois *que no és el vertader, per quant els telescopis no eren prou potents (!)*.

II. Rømer (1644-1710), simplificà molt els càlculs i proposà el següent mètode: Els deixebles dels quatre estudis de Calonge són en *nombre* tal que si es pren la *distància de l'estel polar=i el llogarítme del pi =resulta prop del Centenar=al dividir los entre si=*.

Un company de redacció va trobar el mateix *número* rebaijat en unes unitats per error dels aparells de multiplicar (!).

Altres *químics* han treballat en el mateix problema; i no els esmentem per no cansar; però ens ve a la ploma i no podem amagar-lo, el gran Eratóstenes, (que ja 276 anys abans de la Era cristiana es va deixar morir de gana) després d'haver inventat la Criba o garbell del seu nom, que serveix per fer taules de *nombres primos* o ximplés.

Ell va assegurar que *els nois i noies que hi anaven a donar lliçó en les quatre classes* de Calonge (casc) era el que ocupa el forat 38 de la seva Criva (descomptats els compostos) o sigui el 157, junts amb 33 més=200.

«Els que no hi van són uns 50 que ja tenen tres anys i haurien d'anar a pàrvuls si els locals fossin més destortalats i menys segures les seves vigues i cabirons». Aquest resultat s'aproxima a la veritat encara que no estem enterats.

Esperem que plouran a la nostra taula els plecs dels concursants a tant meritori premi.

Per la Comissió repartidora
CLARO SIRAV

DIVULGACIONS

LES VITAMINES

Fins fa poc temps les anàlisis dels aliments que componen la dieta normal d'un individu, donava per resultat que l'alimentació de l'organisme es reduïa a ingerir determinades quantitats d'aigua, albuminoides, matèries grasses, hidrats de carbó i matèries minerals. Amb tot això si s'hi alimentava un ratolí o un altre animal qualsevol, amb una barreja d'aquestes substàncies, al cap de pocs dies es moria. Però, si a la barreja d'aquestes substàncies hi afegíem una mica de llet, el ratolí vivia i creixia normalment. Indiscutiblement aquest fet era degut a que la llet contenia quelcom més del que trobàvem en la seva anàlisi: en efecte la llet conté *vitamines*. Amb aquest nom nosaltres designem unes substàncies de complicada estructura química que s'alteren i descomposen amb gran facilitat i que es troben en quantitats *infinitesimals* en els aliments *naturals* i que són indispensables per la vida de l'organisme.

L'estudi de les vitamines ha sigut i és encara un dels capítols més entrançats i dificultosos de la Bioquímica, tant pel fet ja citat de descomposar-se amb tanta facilitat, com per l'escassíssimes que són. Penseu que per estudiar un producte semblant a una vitamina, i molt relacionat amb ella, un investigador alemany, Karrer, necessità 4.000 calamars, i del suc d'aquells animals tansols pogué treure una miqueta més d'un milígram de la substància en qüestió.

El que primer estudià les vitamines fou Eijkmann en l'any 1897. Abans, però, ja se sabien les virtuts dels suc de taronja i llimona, així com de les verdures, però, en realitat, sense saber el perquè. En 1911 per primera vegada es pogué obtenir una miqueta de vitamina B completament pura. Avui dia es coneixen 8 o 9 vitamines, però, sols cinc han estat isolades completament pures, coneixent-se amb els noms de les lletres A, B, C, D i E.

VITAMINA A.—Es troba principalment en la llet, els espinacs i l'oli de fetge de bacallà. La seva absència produeix la malaltia dels ulls coneguda amb els noms de *xerofthalmia i conjuntivitis*, que a la llarga pot produir la ceguera i altres complicacions que poden portar a la mort. Aquests trastorns apareixen principalment en els infants sient de senyalar la gran mortalitat infantil a Rumània durant la Gran Guerra, degut a que els austríacs els hi robarren les vaques a l'invasió el seu territori i els nens romanesos, privats de llet no podien alimentar-se més que de sopes de pa i verdura, aliments molt pobres en vitamina A. La salvació per aquells pobres infants fou la tramesa per part de la Creu Roja d'un carregament d'oli de fetge de bacallà.

VITAMINA B.—En realitat podem dir que són dues la B₁ i la B₂, la primera és antineurítica i la segona és necessària pel creixement. Es troben sobre tot en les pallofes de les granes, en la llet, ous, verdures, fruites i en els ronyons i fetge dels animals. Quan falta la vitamina B, es produeix una debilitat general, amb pèrdua de gana, i funcionament anormal del fetge, ronyons, pàncreas i altres glàndules. Si l'absència de vitamina B és continuada, llavors es presenta la paràlisi dels nervis, la polineuritis o beri-beri.

La vitamina B, fou la primera que es descobrí i estudià i fou Eijkmann qui ho feu a l'observar que un colom quan era alimentat solsament per arroç sense pallofa era atacat pel beri-beri, i en canvi es podia sava bé tot seguit si se li barrejaven grans d'arròs amb pallofa. És molt notable el cas que succeí també en la Gran Guerra amb la tripulació d'un creuer alemany. La tripulació fou víctima del beri-beri (paràlisi dels nervis) ja que, sols menjava carn, patates i conserves de lata. L'oficialitat s'escapà de la malaltia, degut a que llur dieta a més de carn encloïa verdures fresques i fruita.

VITAMINA C.—Es troba principalment en les verdures fresques, en els fruits i en el fetge i ronyons. La seva absència produeix l'escorbut. L'escorbut presenta els següents símptomes: pèrdua de pes i respiració difícil; les dents es fan malbé i cauen i les genives sagnen amb facilitat. A vegades pot donar mals de cap forts i deliris. Durant la Guerra s'observà que entre els soldats nordamericans no hi hagué cap cas d'escorbut degut a que els hi donaven tomates en conserva, que com els suc de taronja i llimona són rics en vitamina C.

(Seguirà)

Les Illes Medes

(Escrit per LA VEU DE CALONGE)

Des de la meua estada bisbalenca, algun dia anant de passeig hi havent pujat a un turó, des d'on s'albira el mar, format per una immensa cinta blava, he albirat unes illes que es confonen amb el mar.

Es un rocall grisenc de raça catalana, que de la costa s'atalaia com un vaixell embarrancat, i que pel passar dels anys, ha pres color marítim.

El mar les banya continuament, sense revoltar-s'hi. És el mar català, el mar Mediterrani.

Les Illes Medes de la costa, és una part de rocalla, però a l'interior hi ha alguna part de terra. Hi ha figueres, vinyes, etc.

Com a part material, es troba un far de pura raça catalana, que s'aixeca per damunt del mar amb superioritat, sombriu i monòton.

Aquest far, temps enrera, era habitat, car eren els únics habitants de la illa, però ja fa algun temps que és deshabitat junt amb la illa, i el far té combustible fins un termini de mesos. És un far que crema dia i nit, i els raigs benefactors de nit serveixen per orientar el nombrós tràfic marítim en que compta la nostra costa.

Des de la costa de la nostra terra els pescadors i gent del camp, ensenyen als seus fills, amb aquestes paraules mestrívoles:

—Veus, la nostra terra, té els límits marítims allà, a aquella illa.

Són les Illes Medes, que no són una sola illa, sinó unes quantes. Però la principal és la del far. Lo demás són illots. Pura raça catalana.

Si un dia demaneu a un patró pesquer preu per una barca per

viatjar-hi, veuren la illa, insuperbida i recolsada pintorescament amb el mar, pintada amb fruïció per un pescador, home ferreny nascut al litoral català.

MIQUEL JOVÉS
(12 anys)

La Bisbal 13 d'Octubre del 1935.

NOTICIES OFICIALS

Extraccions d'acords de l'Ajuntament

Sessió ordinària del 2 d'Octubre del 1935.— S'acordà: Aprovar l'acta de la sessió anterior.—Restar assabentats de la correspondència.—Autoritzar al Sr. Florenci Vilar per fer obres.—Passar a la Comissió de Governació instància dels funcionaris M. Ferrer, J. Xifró, J. Castelló i J. Descaire.—Demandar 4 llicències gratuïtes port d'arma.—Fer un pregó sobres una beca del Llegat Pere Vila Codina.—Fer un altre pregó de que el dia 6 se sortejaran els minyons de l'actual lleva i agregats a la mateixa.—Aprovació factures:—Acabar el registre de nínxols i fer els títols dels mateixos comptant 60 cts. cada un i posar els números d'esmail; treure un troç de paret i traslladar restes dels tres nínxols existents en el Cementiri no menat dels Criminals.—Netejar el Cementiri.—Dictamen Comissió Foment sobres obres complementàries a la passera de Cabanyes.—Neteja del rec Madral.—Neteja també del rec Morells i posar-hi els taulons necessaris per atravessar la carretera vella.—Arranjar camí vell de Palamós.—Arranjar el carrer dels Vius.—Aprovació en principi de suplement de crèdit.—Aprovació dictamen sobre el referèndum, i que tinguí lloc aquest, el dia 27 de l'actual.—Autoritzar a l'Alcaldia per poder segellar receptes dels que es considerin pobres de solemnitat.—Comprar un armari per l'Oficina de Sant Antoni i un emblema de la República.

Sessió extraordinària del 8 d'Octubre de 1935. S'acordà: Aprovar

l'acta de la sessió anterior.—Aprovació en principi del contracte de na Josepa Pallí sobre la paret de can «Xifró» i passera de Cabanyes.

Sessió ordinària del 18 d'Octubre (2.ª convocatòria)

S'acordà: Aprovar l'acta de la sessió anterior. Restar assabentats de la correspondència.—Que passi a la Comissió de Foment a instància de'n P. Bonet examinar desaiçue perquè dictamini lo que cregui més adient.—Estar conformes amb la compra d'un triquinoscopi per l'Escorxador quin import ascendeix a 300 ptes.—Restar assabentats de l'instància signada pel Sereno Jaume Rotllant el qui renúncia al càrrec, i que per la Comissió de Governació es dictamini la mateixa.—Deixar sobre la taula la factura del Notari de Palamós.—Restar assabentats de la visita que ens féu el Sr. Velasco, administrador de l'Energia, sobres una ampliació de llum.—Deixar sens efecte un rebut per venda de vedella, per quan aquesta fou motivada per desgràcia.—Posar dos taulons en la riera enfront del Cementiri.—Autoritzar a N. Samí per arranjar cuneta enfront la seva casa.—Començar les sessions a les 8 i mitja en lloc de les 9 de la vetlla.—Interessar de la Companyia d'Autos, segueixi la costum establert-a sobres servei d'autos en el mercat de La Bisbal.

REGISTRE CIVIL DE CALONGE

Estat demogràfic de la població durant el mes d'Octubre:

NAIXEMENTS

Albert Privat Alsina, fill de Moisès i Renata.

MATRIMONIS

Frederic Esteva Casas amb Josepa Valmaña Subirana; Ricard Caner Roselló amb Caterina Bosc Valentí.

RESSONS

S'ha fet càrrec ja de la carteria de Calonge el nou carter Sr. Jacint Mercader, procedent d'Alcover, província de Tarragona. Té el seu domicili i oficina a la Plaça de la República, 12.

Dies enrera, fou robat en el mercat de La Bisbal, el cotxe d'En J. Pijoan (a) Lloret, el qual fou trobat abandonat a Barcelona, siguent-li retornat sense cap desperfecte.

També el dissabte, dia 26 d'Octubre, prengueren el cotxe amb què viatja En Joan Poch, rebent el consegüent disgust. Fou trobat la mateixa nit abandonat en una cuneta de la carretera de La Fosca.

S'està portant a cap l'arranjament d'alguns carrers i camins, a fi de donar treball als sense-feina que hi ha allistats a l'Ajuntament.

Aquesta última quinzena d'Octubre, ha fet un temps primaveral, calmant el fred que prematurament havia aparegut.

**BRONQUITIS
PULMONS
LARINGE**

Els tindreu sempre
forts i sans prenent

**Pastillas
Juanola**

De plantes balsàmiques
No contenen narcòtic
Són inofensives
De molta eficàcia i econòmiques

De venda en totes les farmàcies

PARA LA MUJER

Hemos recibido el número correspondiente al mes de septiembre de la revista «El Consultor de los Bordados», que edita la casa JUAN RIBAS, de Barcelona.

Al inaugurarse el curso académico, «El Consultor de los Bordados» se dirige a las señoras maestras, especialmente a las de nueva promoción, para recordarles la utilidad que presta en los colegios de señoritas en la sección de Labores, a las cuales va dedicada especialmente su publicación.

«El Consultor de los Bordados», revista veterana y acreditada, no sólo publica amena e interesante literatura para la mujer, sino que es su consejo y su maestro en el arte de embellecer el hogar: el bordado en todos sus ramos, la puntilla i el encaje, la lencería i la pañolería, los objetos suplementarios y prácticos de todas las casas acomodadas, la confección y la moda tienen cabida en sus páginas, mediante discretas lecciones y acertados modelos fáciles de reproducir. Ultimamente ha establecido sencillos concursos anuales de valiosos objetos domésticos, entre sus suscriptoras, ofreciendo premios tan importantes como una espléndida máquina de coser y bordar que ha sido adjudicada a una señorita de Córdoba.

«El Consultor de los Bordados», la única revista que no exige el pago adelantado de la suscripción, se publica en dos ediciones, una de lujo y otra económica y remite gratuitamente un ejemplar de muestra a quien lo solicita a su Administración, calle de Muntaner, 65, BARCELONA.

J. BARCELÓ F.^{ca} d'aglomerats-CALONGE

Banco Urquijo Catalán

DOMICILIO SOCIAL: PELAYO, 42 = BARCELONA
Apartado 845 = Teléfono 16460

Dirección telegráfica y telefónica: CATURQUJO. Almacenes en la Barceloneta

Operaciones bancarias de todas clases

AGENCIAS Y DELEGACIONES: Bañolas, La Bisbal, Calella
Gerona, Manresa, Mataró, Palamós, Reus, San Feliu de Guixols
Sitges, Torelló, Vich y Vilanova y Geltrú.

CORRESPONSAL DEL BANCO DE ESPAÑA en Arenys de
Mar, Bañolas, La Bisbal, Mataró y Vilanova y Geltrú.

Llibreria Pere Clara

CENTRE DE SUBSCRIPCIONS

PL. REPUBLICA

CALONGE

Hotel Ibérica del Padre

(Situat a pocs metres de la Rambla)

**Confort modern
Cuina selecta i
tracte familiar**

Preus de pensió de 9 a 11 ptes.

G. Nou de la Rambla 13 Tel. 18961

BARCELONA